

Procesy zmiany społecznej - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Procesy zmiany społecznej
Kod przedmiotu	14.2-WP-SOCP-PZM
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Socjologia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	4
Liczba punktów ECTS do zdobycia	5
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Lech Szczegóła, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	-	-	Egzamin
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie studenta z problematyką socjologicznych teorii zmian i rozwoju społecznego. Umiejętność socjologicznej analizy zjawisk dynamiki społecznej, wyjaśniania genezy i prognozowania kierunku procesów rozwoju cywilizacji. Orientacja w teoretycznej dyskusji wokół nowoczesności i jej przemian.

Wymagania wstępne

Znajomość podstawowych pojęć z zakresu socjologii grup i instytucji społecznych. Znajomość głównych założeń wybranych teorii socjologicznych (funkcjonalizm, strukturalizm, teoria konfliktu).

Zakres tematyczny

1. Statyka i dynamika w socjologii. Źródła zmian w życiu społecznym.
2. Pojęcie procesu społecznego. Rodzaje procesów społecznych. Ważniejsze procesy społeczne: przystosowanie, współzawodnictwo, konflikt, dezorganizacja.
3. Procesy anomii, innowacja, konformizm, rytualizm. Zachowania społeczne jako czynnik stabilności lub zmiany form ładu społecznego. Ruchy społeczne – powstawanie, instytucjonalizacja, struktura.
4. Funkcje poznawcze badań nad zmianami społecznymi.
5. Prehistoria teorii rozwoju. Cykliczne wizje zmian.
6. Narodziny idei postępu. Założenia, treść i paradoksy teorii postępu.
7. Zmiany i rozwój społeczny w koncepcji liberalnej. Wolność i konkurencja ekonomiczna jako podstawa zmian społeczno – cywilizacyjnych. Neoliberalizm.
8. Marksowska teoria rozwoju. Formacje społeczno – ekonomiczne. Analiza kapitalizmu jako fazy w rozwoju społecznym. Walory i porażki doktryny markswowskiej.
9. Ewolucjonizm. Założenia, metody i rezultaty badań nad ewolucją społeczną. Zmiana społeczna w ujęciu przedstawicieli ewolucjonizmu. Neo-ewolucjonizm.
10. Socjologia historyczna. Rozwój i ewolucja w świetle historii porównawczej.
11. A. Toynbee i jego koncepcja wyzwań rozwojowych.
12. Dyfuzjonistyczne koncepcje rozwoju. Uwarunkowania i bariery dyfuzji kulturowej.
13. Teorie modernizacji. Narodziny i ewolucja socjologicznych badań wokół nowoczesności. Teoria stadiów wzrostu, fazy rozwoju nowoczesności. Cechy, ograniczenia i dylematy nowoczesności.

Metody kształcenia

Ćwiczenia, dyskusja, analiza problemu. Wykład konwencjonalny.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Posiada elementarną wiedzę na temat struktury i procesów funkcjonowania systemów społecznych.	K_W06	- kolokwium - praca w grupach	- Wykład - Ćwiczenia
Potrafi pracować samodzielnie lub zespołowo nad diagnozą zjawiska zmian społecznych.	K_K01	dyskusja w grupach	Ćwiczenia

Opis efektu	Symbolo efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Potrafi formułować proste przewidywania przebiegu zjawisk i procesów społecznych.	K_U01	dyskusja w grupach	Ćwiczenia
Jest świadom procesów zachodzących w społeczeństwie nowoczesnym i zna ich przejawy i skutki.	K_W08	- egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - praca w grupach	- Wykład - Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Zaliczenie wykładów

Forma zaliczenia wykładu	Uwagi
Zaliczenie na ocenę	Tak
Kolokwium zaliczeniowe. pisemne	W formie pytań otwartych.
Zakres materiału dotyczący kolokwium.	Zgodnie z przedstawionym na pierwszych zajęciach Sylabusem (wykład).
Zasady uzyskania oceny końcowej z wykładu.	Ocena z wykładu to ocena z pisemnego kolokwium.

Zaliczenie ćwiczeń

Forma zaliczenia ćwiczeń	Uwagi
Zaliczenie na ocenę.	Tak
Kolokwium pisemne	W formie pytań otwartych. Minimalny próg wymagań uzyskanie 50% punktów z pracy pisemnej.
Zakres materiału obejmującego kolokwium.	Zgodnie z przedstawionym na pierwszych zajęciach Sylabusem.
Praca w grupach.	nie
Dyskusja w grupach	nie
Proporcje zadań i ich wpływ na ocenę końcową z ćwiczeń.	Ocena z ćwiczeń stanowić będzie średnią ważoną z oceny z kolokwium (90 %) oraz aktywności w dyskusji (10%).*

*Zasady ustalania oceny w przypadku średniej

Ocena końcowa z przedmiotu*

Oceny brane pod uwagę w przypadku oceny końcowej	UWAGI:
Wykład + ćwiczenia kończące się uzyskaniem oceny.	Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny końcowej jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń i wykładu (3.0-5.0.)
Zasady uzyskania oceny końcowej.	Ocena końcowa stanowi średnią arytmetyczną ocen z ćwiczeń i wykładu.

Literatura podstawowa

- Giddens A., Socjologia, Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2020.
- Joas H., Wiegandt K. (red.), Kulturowe wartości Europy, IFiS PAN, Warszawa 2012.
- Sztompka P., Socjologia zmian społecznych, Wydawnictwo „Znak”, Kraków 2005.
- Wallerstein I., Koniec świata jaki znamy, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Warszawa 2004.
- Jelonek A.W., Tyszka K., Koncepcje rozwoju społecznego, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Warszawa 2001.
- Krzemiński I. (red), Socjologia a przemiany współczesnego świata, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Warszawa 2004.

Literatura uzupełniająca

- Kaszkur A., Laska A. (red.), Wyzwania innowacyjności w sferze publicznej, Wydawnictwo Uniwersyteckie, Bydgoszcz 2015.
- Dyoniziak R. (red.), Teoria rozwoju społecznego. Wypisy, Wydawnictwo. AE, Kraków 1976.
- Gorlach K., Mooney P. (red.), Dynamika życia społecznego. Współczesne koncepcje ruchów społecznych, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Warszawa 2008.
- Giddens A., Nowoczesność i tożsamość. Ja i społeczeństwo w epoce późnej nowoczesności, wyd. PWN, Warszawa 2012.
- Beck U., Społeczeństwo światowego ryzyka, wyd. Scholar, Warszawa 2012.

Uwagi

